

Programmaraad LVV

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Programma LVV

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

5.1, 2, e

M 5.1, 2, e

5.1, 2, e @minjenv.nl

nota

Afronding Programma, stand van zaken ontwikkelrichting
en aanpak komende maanden

Datum

5 juli 2024

Onze referentie

Nvt

Het nieuwe kabinet heeft in het hoofdlijnenakkoord aangegeven dat de rijksbijdrage aan de LVV zal worden beëindigd. Zoals in het BO van 28 mei besproken lopen de huidige convenanten nog t/m 31 december 2024 en worden daarna niet voortgezet, waarmee het programma wordt beëindigd. De eerder gemaakte afspraken over de samenwerking en de financiering in 2024 worden tot het einde van het jaar gecontinueerd. Ook de ontwikkelrichting wordt gecontinueerd; hierbij zal in de Programmaraad worden besproken hoe partijen kijken naar de impact en de gewenste prioritering met het oog op de naderende beëindiging.

In deze notitie wordt ingegaan op de verschillende aandachtspunten bij de afronding van het programma:

- I. Enkele algemene overwegingen en uitgangspunten voor de komende maanden, o.a. wat betreft de samenwerking en het behandelen van casuïstiek.
- II. De stand van zaken van de ontwikkelrichting en de door partijen aangegeven impact en prioritering als gevolg van de naderende beëindiging.
- III. De praktische (o.a. juridische) afronding van het programma en afspraken uit de convenanten
- IV. De aanpak van een aantal overige activiteiten/trajecten, zoals vastlopende casuïstiek en de regierol van de gemeenten
- V. Kennisborging en ambtelijke relaties

De Programmaraad wordt gevraagd:

- De notitie te bespreken en in te stemmen met de geschetste aanpak
- Waar nodig nadere aandachtspunten en overwegingen mee te geven

I. Uitgangspunten voor de afronding in de komende maanden

Op basis van gesprekken die het Programmabureau met alle betrokken partijen heeft gevoerd, komen de volgende algemene overwegingen voor de komende maanden naar voren:

- Alle partijen geven aan de samenwerking in elk geval tot aan het einde van 2024 volgens de gemaakte afspraken voort te willen zetten. Dit betekent onder meer dat de ontwikkelrichting wordt voortgezet en dat alle partijen de benodigde en afgesproken inzet in de LSO's blijven leveren.
- Bij eventuele vragen hierover gaan partijen met elkaar in gesprek en wordt dit indien nodig gesignaleerd in de gebruikelijke gremia (PLO, stuurgroep, programmaraad).
- Gemeenten hechten eraan te benadrukken dat door het wegvallen van de rijksbijdrage (financiën en samenwerking) het voortbestaan van de LVV in zijn geheel onzeker is geworden, omdat onduidelijk is wat de mogelijkheden zijn zonder rijksbijdrage, zowel financieel als qua werkwijze.
- Gemeenten hebben aangegeven per LVV te willen bezien hoe zij het beste met hun individuele caseload kunnen omgaan met het oog op de naderende beëindiging van de rijksbijdrage, binnen het kader van de gemaakte afspraken. Dit kan betekenen dat gemeenten hierin verschillende keuzes maken. Zo kan er worden gekeken naar het clusteren en prioriteren van casuïstiek binnen de LVV's om de komende maanden de caseload terug te brengen, of kan ervoor worden gekozen om dit niet te doen.
- Gemeenten wensen niet de instroom (voortijdig) te stoppen. De rijkspartijen hebben wel aangegeven dat hierbij de vraag speelt tot welk moment hun bijdrage op casuïstiek relevant is, wetende dat de rijksbijdrage zal stoppen en er na 2024 geen convenanten meer zijn.
- Bij de prioritering in de ontwikkelrichting en de overige activiteiten de komende maanden is het wenselijk zo veel mogelijk bij te dragen aan oplossingen voor de caseload, zoals in het vorige punt aangegeven.

II. Stand van zaken ontwikkelrichting en impact/prioritering n.a.v. de beëindiging

Stand van zaken ontwikkelrichting

Uit een ronde langs de LVV's blijkt dat het tweefasenmodel nagenoeg geïmplementeerd is. Dat wil zeggen dat in ieder geval bij alle nieuwe instroom vanaf maart alle casussen driemaandelijks besproken worden, het casus plan van aanpak geïmplementeerd is en wordt gebruikt. Daarbij wordt ook het onderscheid gemaakt tussen de onderzoeks- en opvangfase. Voor de meeste LVV's geldt dat voor alle casussen deze werkwijze geïmplementeerd is.

Ook op de terugkeer agenda zijn voor het grootste deel de afspraken en werkwijzen afgestemd en geïmplementeerd. De aandacht moet nu blijven liggen op de uitvoering van deze afspraken: Met name de gesprekken m.b.t. identiteit en nationaliteit en het effectief inzetten van het terugkeerinstrumentarium van de DTenV behoeven aandacht.

Mede als gevolg van de politieke ontwikkelingen heeft geen gesprek op PR- of BO-niveau plaatsgevonden over de vraag in hoeverre de ontwikkelrichting in juli tot tevredenheid van de partijen is geïmplementeerd en wat de effecten van de ontwikkelrichting zijn voor bestendige oplossingen en terugkeer. Overigens is eerder in de Programmaraad besproken dat dergelijke resultaten en effecten waarschijnlijk niet eerder dan in het najaar zichtbaar zouden zijn en zouden kunnen worden besproken.

Benadrukt moet worden dat alle gemeenten hebben aangegeven ook voor het resterende half jaar te willen blijven ontwikkelen en de samenwerking met de LVV partners goed willen uitvoeren. Doordat het tweefasenmodel is ingericht is de werkvoorraad transparanter en worden scherpere gesprekken gevoerd over het verloop van casuïstiek. Ook de rijkspartners hebben aangegeven de afgesproken inzet in de LSO's voor de resterende convenantsperiode te zullen blijven leveren.

Gezien het stoppen van de rijksbijdrage worden er wel in sommige LVV's keuzes gemaakt om bepaalde investeringen niet meer te doen omdat die gezien de ontwikkeling niet te verantwoorden zouden zijn.

Hierna volgt een kort overzicht van de stand van zaken per partij:

- *Amsterdam*
Amsterdam heeft het tweefasenmodel geïmplementeerd en werkt conform het tweefasenmodel. De aandacht blijft liggen op het verder implementeren terugkeeragenda. Er is nog behoefte aan verdere afstemming van het terugkeerinstrumentarium met DTenV.
- *Eindhoven*
In Eindhoven is de implementatie van het tweefasenmodel gereed en zijn de afspraken met betrekking tot inzet van het terugkeerinstrumentarium vastgesteld. Wél is gekozen om minder prioriteit te geven aan het updaten van de DPIA¹ in het kader van de AVG, gezien de benodigde inspanning en de resterende periode.
- *Groningen*
Groningen werkt conform tweefasenmodel. Ook de terugkeeragenda is geïmplementeerd. Wel is er met het oog op het beëindigen van de rijksbijdrage voor gekozen om een systeemaanpassing niet meer door te voeren én in het kader van terugkeer is de beoogde samenwerking met een terugkeer NGO anders ingericht.
- *Rotterdam*

¹ Data Protection Impact Assessment: instrument om privacyrisico's bij gegevensverwerking in kaart te brengen en de beheersmaatregelen te beschrijven.

In Rotterdam wordt gewerkt conform tweefasenmodel en is invulling gegeven aan de terugkeeragenda. Het voornemen om de registratie van de LVV systemen verder in het Cliëntvolgsysteem te implementeren is ingetrokken gezien de resterende maanden LVV.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Programma LVV

Datum
5 juli 2024

Onze referentie
Nvt

- *Utrecht*
Utrecht heeft het tweefasenmodel geïmplementeerd en de nieuwe werkwijze wordt geborgd. Ook gaat Utrecht conform de oorspronkelijke planning van de ontwikkelrichting verder met het versterken van terugkeer in de LVV d.m.v. de terugkeeragenda. Ook wordt er nog gewerkt aan een nieuwe structuur van het LSO om de samenwerking te bevorderen.
- *Rijkspartners IND, DTenV en AVIM*
De rijkspartijen hebben aangegeven dat ze de afgesproken inzet in het LSO voor de resterende convenantsperiode blijven leveren. Voor DTenV geldt dat de gesprekken in geval van twijfel m.b.t. identiteit & nationaliteit prioriteit hebben en dat aandacht wordt gevraagd voor het beter benutten van het terugkeerinstrumentarium en de inzet hiervan voor de casussen met een terugkeerperspectief. IND heeft eveneens herbevestigd de benodigde inzet te leveren in de LSO's. Ook AVIM blijft de afgesproken werkzaamheden in het kader van de LVV uitvoeren.

III. **Praktische beëindiging convenanten en juridische aspecten**

Er moeten verschillende acties worden ondernomen om het programma en de convenanten formeel en praktisch te beëindigen. Een aantal van deze acties kan het programmabureau zelf uitvoeren en vragen geen verdere besluitvorming, zoals het archiveren van relevante stukken, een laatste resultaatmeting en overdragen van kennis en geleerde lessen.

Ook zijn er een aantal acties die extra aandacht vragen omdat ze invloed hebben op hoe er in de komende maanden en wellicht daarna met casuïstiek wordt omgegaan en/of omdat er sprake is van juridische en/of politieke consequenties.

- Juridische aspecten: Uitgezocht moet worden hoe het mandaatbesluit moet worden ingetrokken, welke (juridische) gevolgen dit heeft en hoe omgegaan moet worden met het privacy aspect (gegevensuitwisseling). Ook moeten de juridische gevolgen van het aflopen van de convenanten voor lopende casussen en mogelijke beroeps- en bezwaarprocedures worden bekeken. Juristen van JenV zullen hiertoe contact zoeken met juristen van de LVV-gemeenten, zodat een gezamenlijk advies kan worden bepaald.
- Bepalen hoe en wanneer het MRT wordt gestaakt (en wanneer de laatste casussen kunnen worden aangeboden, met het oog op opvolging van eventuele adviezen)
- Hoe moet worden omgegaan met de bekendmaking van LVV-deelnemers bij de politie

IV. **Andere activiteiten**

Het programmabureau wil een aantal andere activiteiten, die in gang waren gezet en die niet onder de ontwikkelrichting vallen, de komende maanden een vervolg geven. De verwachting is dat deze activiteiten kunnen bijdragen aan het vinden

van oplossingen voor casussen in de komende maanden, en dat ze daarnaast waardevolle kennis kunnen opleveren over de manier van samenwerken en het omgaan met casuïstiek.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Programma LVV

Regierol gemeenten

Al enige tijd is ingezet op versterking van de regierol van gemeenten. De regierol is essentieel als katalysator voor de lokale samenwerking en bij het uitvoeren van de ontwikkelrichting en andere afspraken. Op 11 april 2024 is in het kader hiervan een sessie georganiseerd onder begeleiding van gespreksleiders van Grenzeloos Samenwerken van het ministerie van Binnenlandse zaken. Gezien de aangekondigde beëindiging van de LVV zijn de behoeften opnieuw geïnventariseerd. Hieruit kwamen geen grote koerswijzigingen. Het betrokken houden van alle partijen in het laatste half jaar is temeer van belang. De uitwisseling in een veilige setting met collega's in dezelfde rol wordt hierbij gewaardeerd. De sessie wordt daarom na de zomer herhaald en het voornemen is ook daarna vervolgbijeenkomsten in dezelfde samenstelling door te plannen tot einde van het jaar.

Datum
5 juli 2024

Onze referentie
Nvt

Aanpak vastlopende casuïstiek

Afgelopen maanden is een analyse gemaakt van vastlopende casuïstiek in de LVV; de uitkomst was onder meer dat de medische situatie en onduidelijkheid over de identiteit en nationaliteit belangrijke belemmeringen vormen. Voorgesteld wordt om te bezien hoe deze belemmeringen de komende maanden nog kunnen worden aangepakt, via drie lijnen.

- **Medisch: Korte lijnen met de zorg.**
Uit bespreking met de gemeenten blijkt dat medische omstandigheden belemmerend werken in het bepalen en bereiken van perspectief. Medische expertise en korte lijnen met zorginstellingen helpen, maar het organiseren hiervan is in iedere gemeente een uitdaging, mede vanwege het verschil in aanbod en moeizame toegang tot (verslavings)zorg en (trauma)behandeling.
- **Medisch: Overlegstructuren versterken.**
Overlegstructuren zoals het COPPA en het "medische nood", overigens geen LVV overleggen, worden breed gewaardeerd. Met de rijkspartijen is verkend wat de mogelijkheden zijn om deze overlegvorm dit jaar te benutten voor deelnemers uit alle LVV's. Partijen staan hier overwegend positief tegenover mits balans blijft bestaan in het onderzoeken van alle perspectieven. Daarom wordt voorgesteld het overleg op korte termijn uit te breiden met zaken uit andere gemeenten dan Amsterdam waarvan eveneens de medische nood door BMA is vastgesteld.
- **Identiteit/nationaliteit: intensiveren gesprekken.**
Hoewel in de meeste LVV's inmiddels gesprekken worden gevoerd met deelnemers waar er twijfel is over de identiteit en nationaliteit, is het wenselijk om deze mogelijkheid in trajecten toe te passen die al langere tijd in de LVV verblijven. Het advies is om in te blijven zetten op casusbesprekingen met alle betrokken partijen. Om in het komend half jaar nog een slag te slaan in vastlopende casuïstiek wordt voorgesteld dat het programmabureau desgewenst het voortouw neemt om een dergelijk overleg vorm te geven.

Besprekingen zouden plaats kunnen vinden op basis van die zaken waar door IND in het Casus plan van aanpak is aangegeven dat er twijfel is over identiteit en nationaliteit. Daarbij kunnen bepaalde signalen nader uitgezocht/geconcretiseerd worden, zoals het handelen van ambassades en de relatie tussen gemeenten en ambassades. Het programmabureau zal bij voldoende behoefte nog deze zomer het initiatief nemen om het overlegverband samenstellen met de relevante partijen op basis van ervaringskennis en motivatie om in deze casuïstiek nog stappen te zetten.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Programma LVV

Datum
5 juli 2024

Onze referentie
Nvt

Nog uit te werken thema's om terugkeer te versterken

In de ontwikkelrichting worden verschillende nader uit te werken thema's benoemd in het kader van meer inzet op terugkeer. Ook met het einde van de convenanten in zicht blijft het belang bestaan van zoveel mogelijk oplossingen. Bovendien staat vast dat het merendeel van de LVV populatie vertrekplichtig is en dat zelfstandige terugkeer van deze doelgroep de voorkeur geniet. De meest concrete van de nog uit te werken thema's betreft (financiële) prikkels voor terugkeer. Dit zal dan ook nader worden onderzocht door het programmabureau, waarbij ook wordt gekeken naar al bestaande (financiële) handreikingen. Hierbij is van belang dat de opzet ondersteunend moet zijn aan afbouw van de LVV en voldoende effectief is qua resultaat op terugkeer (vast staat dat velerlei factoren een rol spelen in de bereidheid om terug te keren). E.e.a. wordt nader onderzocht door middel van gesprekken met betrokken partijen en ervaringen uit het verleden (bv met derdelanders Oekraïne) in nauwe afstemming met de DTenV en DMB en in aansluiting bij het instrumentarium van DT&V.

V. Kennisborging

In de afgelopen vijf jaar is in de LVV veel geleerd van het samenwerken aan perspectief voor ongedocumenteerden. Het programmabureau zal daarom de komende maanden inzetten op het borgen van deze kennis, met als doel geleerde lessen te verspreiden onder relevante partijen die direct of indirect met de doelgroep van ongedocumenteerden te maken hebben. Langs deze weg kunnen ook aan rijkszijde de nodige kennis en aanspreekpunten m.b.t. het ongedocumenteerden-vraagstuk worden geborgd. Het programmabureau zal via bijeenkomsten en langs andere wegen verschillende groepen stakeholders hierbij betrekken.